

Yksityisen varhaiskasvatuksen ohjaus, neuvonta ja valvonta (asiantuntijalomake)

Tällä arviointityökalulla arvioidaan seuraavan laatuindikaattorin toteutumista:

Yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen ohjausta, neuvontaa ja valvontaa toteutetaan siten, että yksityisesti tuotetussa varhaiskasvatuksessa varmistetaan varhaiskasvatukselle asetettujen lakisääteisten ja laadullisten tavoitteiden toteutuminen.

Tällä arviointityökalulla varhaiskasvatuksen johto ja muut asiantuntijat voivat arvioida kuntansa alueella toimivan yksityisen varhaiskasvatuksen ohjausta, neuvontaa ja valvontaa. Arviointityökalu on tarkoitettu niille kunnille, joiden alueella toimii yksityistä varhaiskasvatusta tai tueksi niille, joiden alueella on vasta aloittamassa yksityisiä toimijoita.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2022) mukaan kunta tai kuntayhtymä voi järjestää varhaiskasvatuksen itse tai hankkia varhaiskasvatuspalveluja julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta. Mikäli varhaiskasvatuspalvelut hankitaan muilta palveluntuottajilta, kunnan on varmistuttava siitä, että palvelut vastaavat kunnalliselta toiminnalta edellytettävää tasoa. Järjestäjän vastuulla on, että hankittavat palvelut järjestetään varhaiskasvatusta koskevien säädösten sekä varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisesti

Työkalun avulla voidaan arvioida kunnan organisoimaa yksityisen palveluntuottajan päiväkotitoimintaa koskevaa luvan haku-, ilmoitus- ja muutosprosessia sekä kunnan alueella toimivien yksityisten perhepäivähoitajien ilmoitusprosessia. Väittämien avulla arvioidaan yksityisten palveluntuottajien toimintaan koskevia menettelytapoja kuten yksityisten palveluntuottajien kanssa tehtävän yhteistyön rakenteita ja toiminnan laadun varmistamista. Työkalulla arvioidaan myös kunnan sisäistä työnjakoa valvontaviranomaisen tehtävien hoitamisessa sekä yksityisen varhaiskasvatuksen valvontaa epäkohtien ilmenemisen jälkeen.

Esimerkkejä väittämistä:

- Palveluntuottajalle suunnattua lupaprosessia koskevaa neuvontaa on helposti saatavilla. (Neuvontaa tarjotaan esimerkiksi seuraavissa asioissa: luvan hakeminen, olennainen muutos toiminnassa, päiväkodin johtajan vaihtuminen, palveluntuottajan tietojen muuttuminen tai lopettamisilmoituksen tekeminen.)
- Meillä on selkeät ohjeet siitä, miten kunnassa hakeudutaan yksityiseksi perhepäivähoitajaksi.
- Meillä on toimintamallit asiakaspalautteiden käsittelyyn ja palveluntuottajien kuulemiseen heitä koskevissa palautteissa.
- Meillä on toimintamallit epäkohtailmoitukseen perustuvan valvontaprosessin etenemiseen kunnassa. (Ilmoitus voi tulla vanhemmilta, aluehallintovirastolta tai epäkohta voidaan havaita tarkastus- tai ohjauskäynnillä.)

Työkaluun liittyviä pohdintakysymyksiä:

- Millaisessa roolissa yksityinen palveluntuotanto on kuntamme varhaiskasvatuspalvelujärjestelmän kokonaisuuden näkökulmasta? Miten varhaiskasvatuksen palveluverkko rakennetaan kunnassamme?
- Miten yksityisiä palveluntuottajia neuvotaan ja ohjataan?
- Miten tuemme uusia, toimintaansa vasta käynnistäviä tuottajia? Miten tuemme palveluntuottajia toimintansa kehittämisessä?
- Miten edistämme vastavuoroisen kumppanuuden rakentumista yksityisten palveluntuottajien kanssa? Millaisia kuulemisen tai osaamisen jakamisen käytäntöjä tähän voi liittyä?
- Miten tukea tarvitsevat lapset sijoittuvat yksityiseen varhaiskasvatukseen? Onko kunnassa sellaisia toimintatapoja tai muita rakenteita, jotka estävät tukea tarvitsevien lasten osallistumisen yksityisiin palveluihin?

Työkalun laatimiseen on osallistunut tutkijat Ville Ruutiainen (Jyväskylän yliopisto), Satu Järvenkallas (Helsingin kaupunki), Anu Vesiluoma (Kirkkonummen kunta), Marja-Liisa Keski-Rauska (AVI), Ulla Soukainen (AVI) ja Taru Terho (AVI).